

RIKSDAGENS SVAR 26/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om förhindrande av vattnens förorening, förorsakad av fartyg, och till lag om ändring av miljöskyddslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om förhindrande av vattnens förorening, förorsakad av fartyg, och till lag om ändring av miljöskyddslagen (RP 33/2003 rd).

Beredning i utskott

Miljöutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (MiUB 2/2003 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalanden:

1. Riksdagen skyndar på en övergripande reform av fartygsavfallslagen för att den skall vara lagtekniskt korrekt samt effektiv och välfungerande med avseende på målen med det marina skyddet.
2. Riksdagen förutsätter särskilt att regeringen så snart som möjligt lägger fram ett lagförslag om inrättande av en finländsk ekonomisk zon och ett lagförslag om ett administrativt avgiftssystem för olagliga oljeutsläpp från fartyg för att avsiktliga utsläpp av olja till havet skall kunna straffas med böter eller andra påföljder.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av vattnens förorening, förorsakad av fartyg

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 16 mars 1979 om förhindrande av vattnens förorening, förorsakad av fartyg (300/1979) 2 § 2 mom.,
ändras 16 §, 27 a § 3 mom. och 30 § 3 mom.,
sådana de lyder, 16 § delvis ändrad i lag 489/2000, 27 a § 3 mom. i lag 433/2000 och 30 § 3 mom. i nämnda lag 489/2000, samt
fogas till lagen en ny 2 a §, en ny 26 b § och före den en ny kapitelrubrik, en ny 26 c § och före den en ny kapitelrubrik samt nya 26 d och 30 a §, som följer:

2 a §

I denna lag avses med

1) *fartyg* varje sjöburet samfärdsmedel, inklusive bärplansbåtar, luftkuddefarkoster, undervattensbåtar och flytande farkoster samt fasta och flytande plattformar,

2) *oljetankfartyg* fartyg vars lastrum är byggda eller ombyggda huvudsakligen för transport av olja i bulk, inklusive kombinationsfartyg samt kemikalietankfartyg, då de transporterar olja i bulk,

3) *kemikalietankfartyg* fartyg vars lastrum är byggda eller ombyggda huvudsakligen för transport av farliga flytande ämnen i bulk, inklusive oljetankfartyg, då de transporterar farliga flytande ämnen i bulk,

4) *fritidsbåtar* fartyg avsedda för sport eller rekreation, oavsett fartygets typ eller drivkraft,

5) *fiskefartyg* fartyg som utrustats för eller kommersiellt används för fiske eller fångst av andra organiska resurser i havet,

6) *insjöområdet* sjöar, älvar, åar och kanaler,

7) *finska vatten* de inre territorialvattnen, vattenterritoriet och insjöområdet,

8) *Östersjöområdet* egentliga Östersjön, Bottniska viken och Finska viken samt inloppet till Östersjön, vilket begränsas av breddgraden 57°44,8' N genom Skagen i Skagerack, inbegripet de av staterna angivna inre territorialvattnen,

9) *hamn* en plats eller ett geografiskt område med sådan utrustning att där huvudsakligen kan tas emot fartyg, inklusive fiskefartyg och fritidsbåtar, dock inte en plats eller ett område vars för fartyg avsedda konstruktioner och tjänster, besökskarantal och avfallsmängder är små,

10) *olja* mineralolja i alla dess former inklusive råolja, brännolja, oljeslam, oljeavfall och raffinerade produkter,

11) *oljehaltig blandning* en blandning som innehåller olja,

12) *farligt flytande ämne* ett ämne som då det hamnar i vatten, genom att hopa sig i näringskedjan eller på grund av sin giftighet medför skada för livet i havet eller människans hälsa, åstadkommer fällning på havsbotten med kraftig syreåtgång som följd, åstadkommer smakfel i föda som erhålls från havet, eller genom sin be-

ståndighet och sina störande egenskaper väsentligt minskar användningen av vattnen eller stränderna för rekreationsändamål,

13) *flytande ämne* en vätska vars ångtryck vid en temperatur av 37,8 °C inte överstiger 2,8 bar (absolut tryck),

14) *toalettavloppsvatten* avloppsvatten och annat avfall från toaletter, pissoarer och spygatt i toaletterum, avloppsvatten från sjukvårdsutrymmen via tvättställ, badkar och spygatt, uttömningar från utrymmen där det finns levande djur samt annat avloppsvatten som är blandat med här nämnt avfall,

15) *behandlat toalettavloppsvatten* toalettavloppsvatten som har behandlats i en behandlingsanläggning som godkänts på behörigt sätt,

16) *fast avfall* sådant mat-, hushålls- och annat motsvarande avfall, utom färsk fisk och delar av färsk fisk, som uppkommer vid fartygs normala drift och som fortgående eller periodiskt måste förstöras,

17) *skadligt ämne* olja, farliga flytande ämnen, toalettavloppsvatten och fast avfall; om något annat ämne blandats med det skadliga ämnet, anses även blandningen som ett skadligt ämne,

18) *fartygsgenererat avfall* allt avfall som uppstår vid fartygs normala drift, inklusive oljigt avfall från maskinrummet, toalettavloppsvatten, fast avfall så som det definieras i bilaga V till 1978 års protokoll till 1973 års internationella konvention till förhindrande av förorening från fartyg (FördrS 51/1983) samt avfall från lasttransporter, inklusive lastrester, slador för stuvning, stödvirke, lastpallar, surrings- och förpackningsmaterial, faner, papper, kartong, ståltråd och stålband,

19) *lastrester* sådana rester av last i fartygets lastrum som skall avlägsnas efter att lasten har lossats.

16 §

I en hamn skall finnas anordningar som är tillräckliga för att ta emot oljehaltigt avfall och oljehaltiga blandningar från de fartyg som anlöper hamnen.

I oljehamnar och i hamnar där tankfartyg reparerar skall ytterligare finnas anordningar som är tillräckliga för att ta emot barlast- och tankrengöringsvatten från tankfartyg som anlöper dessa hamnar.

Miljöministeriet kan utfärda närmare bestämmelser om de anordningar som avses i 1 och 2 mom.

Kostnaderna för anskaffning av ovan i denna paragraf nämnda anordningar kan ersättas ur oljeskyddsfonden så som föreskrivs i lagen om oljeskyddsfonden.

4 b kap.

Avgifter för mottagning av fartygsgenererat avfall

26 b §

Avgift för mottagning av fartygsgenererat oljehaltigt avfall och fast avfall tas ut för varje fartyg som anlöper hamnen, oavsett om fartyget lämnar avfall i hamnen eller inte. Avgifterna kan ingå i den hamnavgift som tas ut för fartygen. Den andel av avgifterna som tas ut för mottagningen av fartygsgenererat avfall och som ingår i hamnavgiften skall anges. Avgifterna kan graderas exempelvis enligt fartygstyp, fartygsklass eller fartygets storleksklass, men avgifterna får inte vara beroende av hur mycket avfall fartyget lämnar i hamnen. Nedsättning på avgifterna kan beviljas, om fartyget använder anordningar eller metoder eller sådant högklassigt bränsle som gör att den avfallsmängd som fartyget avlämnar i land är mindre än vanligt.

Avgift enligt 1 mom. för mottagning av fartygsgenererat oljehaltigt avfall och fast avfall tas dock inte ut för fiskefartyg eller för fritidsbåtar som tar högst 12 passagerare. Någon avgift tas heller inte ut för sådana fartyg som sjöfartsverket med stöd av 27 a § 3 mom. har befriat från skyldigheten att avlämna fartygsavfall.

Vad som föreskrivs i denna paragraf gäller också fartygsgenererat toalettavloppsvatten.

4 c kap.

Avfallshanteringsplaner för hamnar

26 c §

Den som upprätthåller en hamn skall göra upp en avfallshanteringsplan för hamnen för att ordna hanteringen av fartygsgenererat avfall. Hamnen skall följa avfallshanteringsplanen efter att den har godkänts som en del av ett lagakraftvunnet miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (86/2000), eller efter att uppgifterna om hamnen och dess avfallshanteringsplan har skrivits in i datasystemet för miljövärdsinformation.

Avfallshanteringsplanen skall läggas upp så att mottagningen av avfallet och mottagningsanordningarna uppfyller kraven i denna lag, avfallslagen (1072/1993) och miljöskyddslagen. Vid planeringen av de åtgärder som ingår i planen, såsom mottagning, insamling, lagring, hantering och återvinning av avfallet skall hamnens storlek och art samt de typer av fartyg som anlöper hamnen beaktas. I planen skall dessutom beaktas att de åtgärder som behövs för avfallshanteringen skall övervakas, observerade brister avhjälpas och avfallshanteringsverksamheten kontinuerligt utvecklas. Närmare bestämmelser om innehållet i avfallshanteringsplanen och de faktorer som skall ingå i den utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 d §

Avfallshanteringsplanen läggs fram som en del av en miljötillståndsansökan enligt miljöskyddslagen så som miljöskyddslagen föreskriver. Om miljötillstånd inte behövs för hamnverksamheten, skall en anmälan om hamnen göras till datasystemet för miljövärdsinformation så som 65 § miljöskyddslagen föreskriver. Avfallshanteringsplanen skall fogas till denna anmälan.

En anmälan skall göras till datasystemet för miljövärdsinformation om hamnar för vilka miljötillstånd behövs och för andra än sådana hamnar, om avfallshanteringsplanen ändras. Anmälan skall dock göras senast inom tre år efter att miljötillstånd har beviljats för verksamheten eller den har anmälts till datasystemet. Till anmä-

lan skall fogas en utredning om på vilket sätt avfallshanteringsplanen har ändrats.

Den som upprätthåller en hamn skall, innan avfallshanteringsplanen läggs fram, bereda dem som använder hamnen och andra instanser möjlighet att uttrycka sin åsikt om avfallshanteringsplanen eller om en ändring av den. Utkastet till avfallshanteringsplan skall under minst 14 dagar under den tid hamnen är i funktion finnas till påseende där den som upprätthåller hamnen är verksam. De som använder hamnen och andra instanser skall informeras per brev eller på annat ändamålsenligt sätt om att utkastet finns till påseende.

Den som upprätthåller hamnen skall tillställa dem som använder hamnen uppgifter om avfallshanteringsarrangemangen i hamnen och om avfallshanteringsavgifterna. Närmare bestämmelser om de uppgifter som avses i detta moment utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 a §

Sjöfartsverket beviljar befrielse från skyldigheten att avlämna fartygsgenererat avfall och lastrester för fartyg som är i reguljär trafik och vars fartygsgenererade avfall levereras och därmed förknippade avgifter betalas till en hamn utmed fartygets rutt. Bestämmelser om hur man visar att det fartygsgenererade avfallet avlämnats och betalningarna erlagts utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §

Finlands miljöcentral svarar för övervakningen av fartygsutsläpp inom Finlands territorialvatten. De regionala miljöcentralerna skall, utöver vad som föreskrivs i 12 § 1 mom., övervaka att hamnarna har i 14, 21 och 26 § avsedda anordningar för mottagning av avfall från fartyg.

Miljöskyddslagen föreskriver om hur efterlevnaden av bestämmelserna om avfallshanteringsplaner övervakas och om hur avfallshanteringsplanen för en hamn för vilken miljötillstånd krävs efterlevs. Efterlevnaden av hamnarnas avfallshanteringsplaner övervakas i övrigt som en del av övervakningen av avfallshanteringen så som avfallslagen föreskriver.

30 a §

Den regionala miljöcentralen kan inom ramen för sin behörighet i ärenden enligt denna lag

1) förbjuda den som bryter mot denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning eller föreskrift att fortsätta med eller upprepa ett förfarande som bryter mot bestämmelserna,

2) ålägga den som bryter mot denna lag eller en med stöd av den utfärdad förordning eller föreskrift att fullgöra sin skyldighet på något annat sätt,

3) ålägga den som förfarit så som avses i 1 eller 2 punkten att återställa miljön i ursprungligt skick eller att undanröja den olägenhet som miljön har åsamkats genom överträdelsen.

Myndigheten skall, såvida det inte är uppenbart obehövt, förena ett med stöd av denna lag utfärdat förbud eller en föreskrift med vite eller med hot om att åtgärden annars utförs på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts.

Om inte annat följer av denna lag tillämpas på ärenden som gäller vite, hot om utförande och hot om avbrytande i övrigt vad som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

Denna lag träder i kraft den 200 .

Lagens 26 b § 3 mom. träder i kraft vid en tidpunkt som anges genom förordning av republikens president.

Lag

om ändring av miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i miljöskyddslagen av den 4 februari 2000 (86/2000) 41 § 3 mom. och 45 § 1 mom. samt *fogas* till lagens 65 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

41 §

Grunderna för tillståndsprövning

— — — — —
Vid avgörandet av ett tillståndsärende skall iakttas naturvårdslagen och vad som bestäms med stöd av den. Då ett miljötillståndsärende som gäller en hamn avgörs iakttas vad som i lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg, eller med stöd av den föreskrivs om en avfallshanteringsplan.

45 §

Villkor om avfall och avfallshantering

Tillståndet skall dessutom förenas med behövliga villkor om avfall och avfallshantering, för iakttagande av avfallslagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser, samt om ställande av säkerhet eller annat motsvarande arrangemang som avses i 42 § 3 mom. i denna lag. Ett miljötillstånd för en hamn skall förenas med behövliga villkor om avfallshanteringsplan. På verkställigheten av villkoren tillämpas denna lag.

— — — — —

65 §

Inskrivning i datasystemet

— — — — —
Anmälan om hamn skall göras till datasystemet för miljövärdsinformation så som föreskrivs i lagen om förhindrande av vattens förorening, förorsakad av fartyg. Anmälan skall omfatta en avfallshanteringsplan, som skall följas efter att hamnen har skrivits in i datasystemet för miljövärdsinformation. Uppgift om inskrivningen i datasystemet och om avfallshanteringsplanen skall sändas till kommunens miljövärdmyndighet.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 200 .

Anmälan om hamnar för vilka miljötillstånd krävs och om andra hamnar skall i enlighet med 65 § göras till datasystemet för miljövärdsinformation senast den 30 september 2004. Hamnar för vilka miljötillstånd krävs behöver dock inte anmälas till datasystemet för miljövärdsinformation, om miljötillstånd för verksamheten har beviljats efter att denna lag trätt i kraft.

Helsingfors den 3 oktober 2003
